

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DUA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Gyógyfürdő Kolozsvárt.

Hónapokkal ezelőtt kelt híre annak, hogy a városi tanács komoly lépéseket tett egy sósfürdőnek Kolozsvárt leendő létesítése iránt.

A kérdés a törvényhatósági bizottság előtt is megfordult s egy szűkebb bizottság küldetett ki az ügy előkészítése és részletes javaslat megtétele végett.

Azóta az ügyben annyi történt, hogy néhány szakférfi a helyszínen szemlét tartott és véleményt adott a helyszíni tapasztalatok nyomán.

A mint a szakvéleményekből kitűnik az a hely, mely a fürdő létesítése céljából kijelöltetett, teljesen alkalmas a kívánt célra, a mennyiben egy nagyszabású fürdő létesítésére elegendő vízmennyiség található és vegyi összetételét illetően egyike a legjobb sósvizeknek, mely mint ilyen minden olyan betegségeknek előnyösen használható, melyeknél a sósvizek általában javallva vannak.

A szakértők véleménye alapján most már a tanács teendője lesz a törvényhatósági bizottság elé részletes kiviteli tervet terjeszteni, a mi, hogy mielőbb megtörténjék azt az ügy természetű és a város közönségének az érdeke kívánja.

Nem vagyunk annyira beavatva a dologba, hogy az illetékes tényezők további céljairól és a gyakorlati kivitelt illető tervezetről az által részletesen nyilatkozhassunk, e sorok célja csak az, hogy az illetékes tényezők figyelmét felhívjuk egy fontos körülményre, melytől nézetünk szerint a különben életre való, közegészségileg, valamint közgazdaságilag egyaránt nagy jelentőségű kezdeményezés gyakorlati kivitele feltételezve van.

Eddig elé ugyanis annyit látunk, hogy a fürdő létesítését a városi hatóság, tehát maga a város közönsége vette célba. Az eddig nyilvánosságra jutott adatok azt látszanak bizonyítani, mint ha a fürdő létesítését, berendezését, fentartását a közjólétekből akarnák eszközölni, más szóval a város a maga erején létesítendő a fürdőt.

Hát ha tényleg ez van tervben, úgy már most megmondhatjuk, hogy az egész dologból vagy nem lesz semmi, vagy pedig csak igen hosszú idő múlva.

Nézetünk szerint a város közönsége, mint ilyen csak az esetben vállalhatná magára egy gyógyfürdő létesítésének, berendezésének, és kezelésének a teendőit, ha megdönthetetlen adatok állanának önelkeztetésére a fürdőnek, mint haszonhajtó vállalatnak jövedelmezőségét illetően. Nem lévén a város közönségének még a rendes szükségletek ellátására sem elegendő közjölétele kétségtelen, hogy egy ilyen fürdő berendezésével járó tetemes költségek fedezésére újabb kölcsönt kellene felvenni, melynek törlesztése céljából a közjölételek fokozása válnék szükségessé, a mi ismét csak a jelenlegi, amúgy is súlyos adóteher növelését vonná maga után.

Ámbár készséggel megalkudnánk adott esetben azzal is, hogy a város a közegészségügynek újabb áldozatokat is hozzon — arra való tekintet nélkül, hogy az e célra felhasznált tőke pénzügyi hasznokat eredményez-e vagy sem — de ha arra gondolunk, hogy a rendes és rendkívüli községi pótládó immár megüti az 50 százalékos, s hogy az az adóteher, mely ez idő szerint a város közönségére hárul — már is elviselhetetlen, nem tudnók azt tanácsolni, hogy még a közegészségügy javítása céljából is ilyen uton szereztessek be a szükséges tőkét.

Közegészségi és közgazdasági szempontból is feltétlenül kívánatosnak tartjuk a tervezett sósfürdő létesítését, még pedig a lehető gyorsasággal; de a jelenlegi nagy adóteher fokozásában sokkal nagyobb veszedelmet látunk, mint abban a körülményben, ha a fürdő terv — levétetük napirendjéről és epen ezért mielőtt a tanács a részletes kiviteli tervek egybeállításához fogna — ajánljuk megfontolásra a következőket:

Egy gyógyfürdő Kolozsvárt — mindenestre haszonhajtó vállalatnak ígérkezik. Azt is tudjuk, hogy minden ilyen vállalat mozgásba szokta hozni a magán tőkét és éleszteti a vállalkozási kedvet és a haszon után való vágyat.

A városi hatóságnak, mint kezdeményezőnek tehát az a teendője, hogy nyisson utat a magán vállalkozásnak és a magántőke befektetésének.

Mihelyt a város megszerezte magának azt a jogot, hogy Kolozsvár ha-

tárának kijelölt pontján egy sósfürdőt rendezhessen be, hirdessen pályázatot a tényleges kiépítésnek a magántőke segítségével való eszközlésére.

Nekünk nincs kétségünk abban, egy ilyen pályázaton tömegesen fognak részt venni a vállalkozók, a kik, ha bizonyos időre a város reájuk ruhazza a jogot készséggel vállalkoznak a berendezésre.

Például 15—20 évi időtartam kiadása mellett a vállalkozók kiépítenék a fürdőt, mely ezen idő eltelté után összes berendezésével átmenne a város birtokába, mely akkor aztán bérlet útján jövedelmezteshetné a maga javára.

Felhívjuk e körülményre a Tanács és a törvényhatósági bizottság figyelmét.

Politikai hírek.

Román Miron külön pásztorlevele. N. Szebenből írják, hogy Román Miron metropolita nem fogja aláírni a püspöki konferencia által elfogadott közös pásztorlevelet, hanem püspöksaival egyetemben külön pásztorlevelet fog kibocsátani.

A széki mandátum. A Huszár Károly báró halálával megüresedett széki kerületben — mint azt már jeleztük — Vörös László államtitkárnak ajánlották fel a jelöltséget, a ki azt el is fogadta.

Eljött terv. Nem régen adtunk hírt arról, hogy a pénzügyminisiteriumban a Werkerle által felvetett szeszmonopolium-terv felrététele dologban folytattak tárgyalásokat. Mint most értesültünk, Lukács László pénzügyminiszter immár végleg elhatározta, hogy a szeszmonopolium tervét elejti és a monopolium szervezésére vonatkozó előmunkálati iratokat a beérkezett nagyszámú protestáló feliratokkal együtt adta tétette. A szeszmonopolium helyett azonban a miniszter új alapon akarja szervezni a bór-, sör és általában a szeszital-mérés adókat és máris utasította a miniszterium ötödik főosztályát javaslati előterjesztésre. Most e főosztálynak mindhárom ügyosztálya dolgozik a javaslatához szükséges statisztikák egybeállításán és feldolgozásán.

Basa-gazdálkodás a Barcaságon.

Brassó, szept. 1.

Ez a czime a „Kronstädter Zeitung” idei 199. száma vezércikkének. Háború egy csepp vízben.

A megyeház ablakából nem akarták

meglátni a folyton szaporodó zöldeket, a kik ma már nemcsak a szabadelvű magyar kormány, hanem az összes magyarság ellen is sorompóba mernek lépni. — Ezen pártnak a felső választókerületben, a mely Filtsch lemondása következtében jött üresedésbe, képviselőjelöltje Koródi, tehát magyar nevű ember, de csak nagyapja, az apáczai ág. ev. pap, volt magyar s ma már is unokája zölde. Történt, hogy a zöldek aug. hó 27-én épen a választókerület központján, Vido m-bakon értekezletre gyűltek össze jelöltjük érdekében. Azonban Kosztend Vilmos, a járás főszolgabírája Feketealomból rájuk írt, hogy Verboten ist politziren, mert a gyűlés tartását 24 órával előbb nem jelentették be. Lön e miatt nagy riadalom a zöldek között, a kik tüstént írtak a főszolgabírónak, hogy a barcasági zöldek szept. 1-én épen Feketealomban az ottani községhez nagytérben fognak gyűlést tartani, a melyt Feketealomban előjárósága készséggel átengedett a barcasági zöldeknek. Ezt az átiratot német nyelven intézték a zöldek a főszolgabíróhoz.

A főszolgabíró 24 óra alatt értesítette dr. Lurz ügyvédet, a barcasági zöldek fővezérét még pedig az állam hivatalos nyelvén, hogy ő azt a gyűlést nem engedi megtartani. Indokai ezek: 1. Ilyen gyűlést csak a választásra jogosultak tarthatnak. A bejelentést azonban nem ilyenek tették, hanem brassóiak; tehát a felső kerületben választói joggal egyáltalán nem is bírók, hanem általában a barcasági zöldek, sőt tanulók, iparos ifjak s több ilyenek. Ebből zavar támadhatna, a közrendet csak megfogják zavarni.

E miatt aztán még jobban fel vannak a zöldek háborodva, és osztogatja a zöldek lapja a főispánnak, főszolgabíróknak a basa titulusokat, s felhívja hivat, hogy a ki mind ezt nem hiszi, forduljon a „Kr. Zeitung” irodájába és lássa meg azt a magyar szövegű főszolgabírói választ, a melyet ő ott meg fog az utókor számára őrizni, minthatalatlan valamin. Hát már csak bevalljuk mi is a nyilvánosság előtt is, hogy épen 30 éve tartogatjuk a zöldek képviselőjelöltje nagyjának egy szép magyar levelét, — melyet hozzánk intézett volt.

Ezt csak azért említettük itt meg, mert a zöldek jelöltje a magyarosítás ellen beszél, a kinek nagyapja velem még magyarul levelezett, mert magyar volt testőtl-leikestől.

A „Kr. Zeitung” így ír: Bizonyos, hogy a kormány Koródi soha sem fogja anyakönyvi felügyelőnek kinevezni, de hiszen ép ez az ő előnye, mert nekünk olyan képviselők kellenek, a kik ha a szükség úgy kívánja,

a szász népet a magyarosítás ellen erélyesen tudjanak harcolni. — Hát megjárja az ilyesmi kortesfogásnak, de annyi tény, hogy Koródi pap unokája nem tartotta meg az ő nagypapjának nemzeti nyelvét, hanem elnémetesedett s így épen neki nem illik szájába a magyarisíring ellen keseregni.

Nézetünk az, hogy bár a gyűlés tartását \$-us szerint meg lehetett tiltani, de ezzel aztán a zöldek malmára hajtották a vizet s Korosi-ra fognak most már szavazni sokan olyanok is, a kik, ha a zöldek gyűlést tarthattak volna, a szabadelvű vagy kormány-párt jelöltjére fogtak volna szavazni. A nyomás visszanyomást fog előidézni. Az a betiltó rendelet, a melyet Koszlem főszolgabíró nem Feketealomból, hanem Brassóból intézett dr. Lurz ügyvédhez, csak hasznára válhatik a zöldeknek és mindenki tudja, hogy minő befolyás szültette. Ne feledjük azt is, hogy az erdélyrészi szászok közt épen Brassóm-ben ütötték fel legelőbb fejüket a zöldek, holott alig 3 éve annak, hogy az összes szászóság a kormánypárthoz csatlakozott. Kérdezhetné valaki, hogy miért történt ez a szakadás épen Brassómegegyében és ne a megyében pl. Szeben, Nagy-Küküllő, Beszterczemegyében? Anynyi bizonyos, hogy ilyesmi nem történt volna meg itt, ha Bethlen András gróf maradt volna továbbra is Brassómegegye főispánjának. A baj meg van, a mi szász választó polgártársaink ma itt a városban és az egész megyében két pártra szakadtak, zöldek és mérsekeltek tépik egymást. A magyar politikai érdek azonban az, hogy a mérsekeltek győzzenek.

R. L.

László főherczeg.

Budapest, szept. 5.

László főherczeg Budapestre érkezése után azonnal az Erzsébet-kórházba vitték.

A sebesültet Rainhardt Ida intéző néne gondos felügyelete mellett, három vöröskereszt ápolónő: Várady Katalin, Ertl Teréz és Bodrogi Teréz gondozzák.

Stolcz gondnok a délelőtti folyamán kérdést intézett az étkezést illetően József főherczeghez.

A főherczeg kijelentette, hogy neje és fia számára, kik a kórházban fognak étkezni, a rendes első osztályu betegek menüjét tálladják fel.

József főherczeg ezután megsejmelte a kórház berendezését, sétát tett a parkban, — mig 3/10-kor beszólították fia mellé, mert akkor kezdtek a sebet kötni. A kötözésnél jelen voltak a sebesült szülei is.

Dr. Janny tanár asszisztenseivel, dr. Rap-

nem lehetett volna az, ha szívében a büszkeségnél egy sokkal hatalmasabb érzés lett volna.

— És most édes Emmám, miután látat, hogy ez a dolog mennyire bosszantott, ámbár nem annyira — és nevetett — mint ha azon szép számmal levő bolondokhoz tartoznám, a kik Harper őrnagyba szerelmesek, — leszel szíves nekem megmondani, hogy ez a mulatságos história miből kerekedett?

— En bizony nem tudom edesem. Az egész dolog olyan zavaros volt. Együtt beszélgettünk, nagyon barátságosan és bizalmasan, a hogy az őrnagy és én és te rólad beszélni szoktunk, elmondtam, hogy mennyire óhajtanálak tégedet az életben elhelyezve látni és hogy ő is mennyire kíváncsi azra, miután a te vagyondod ő reá van bízva és ő bizonyos atyais állást foglal el veled szemben. Úgy látszott, hogy az „atyais” szó nem tetszett neki; nagyon elkomolyodott és nagyon —

— És nagyon szánakozó arcot csinált ugy-e? És azt mondá, hogy „oka van azt hinni, azaz attól félni, hogy én nem éppen úgy tekintem őt, mint atyát!” Ugy-e Emma így volt?

— Örülök edesem, hogy nevetni látlak felette. En bizony nem emlékezem a szavaira.

— Valószínűleg ezek voltak: „Édes Thorycrofné, nagyon félek, hogy a szegény Bowen Agáta bolondul utánam.” Nagyon őszinte és gentlemanhoz illő nyilatkozat.

— Már ismét csufondáros vagy; ő gentleman, és jószívű ember. Ha láttad volna, hogy mennyire busult már csak a pusztá gondolatára, hogy te ő miatta szerencsétlenné vagy téve!

— Annyi jószág! És minő figyelem! — És mily bizalmas volt hozzád! — Nem, ő alig mondott ki valamit egész világosan; biztosítalak, hogy nem tette

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Szeptember 6.

Szellemi termékeink.

Magyarországnak tekintélyes írói gárdája van, a mely nem áll arányban az olvasók kevés számával. Nehai Kerkapoly Károly mondta: „könyvet hazánkban venni nem dívat!... A hírlapirodalom okkupálta az olvasni szerető közönség jó nagy részét, oly gazdag beltartalommal jelennek meg lapjaik, hogy a könyvvásárlást szinte feleslegessé teszi a nagy közönségre nézve. A magyar hírlap kiadja a versenyt a külföld lapjaival, ezt tekintélyes egyének elismerték már. Ily körülmények közt nem csoda, ha önálló munkákat nem sokan vesznek.

Ki veszen ma magyar munkát hazánkban?

A városokban lakó közép osztály egy része. De ezen osztály sokkal jobban meg van terhelve mindenféle megadózattással, hogy sem hathatós támogatásban részesíthetné a magyar irodalmat. Négy más nagy osztály azonban egészen közönyös irodalmunk iránt, úgy mint: a „népnek” nevezett osztály, a polgárság, a birtokosság és a főúri rend. Az utolsó három osztály közt ha van is kivételes eset, de a tul zöm könyvet nem vesz. Ehez jön az iparos-kereskedő osztály, mely a magyar irodalmat még hírből sem ismeri. Álljon bárki be tekintélyes kereskedőhöz, vagy munkával megvásárolt, nem restelli ily szavakra fakadni: „az én munkakörömhöz a könyvek vásárlása — olvasása nem tartozik.” Van itt Kolozsvárt jól tudom kereskedő és iparos, a ki ismereteit könyvek vásárlásával szaporítja, de a zöm részvétlen a szellemi termékek iránt.

A népről nem szólva, a polgárság, birtokosság könyvtára egy árva naptárból áll. A közlebbi hetekben veté fel az eszmét a „Budapesti Hírlap”, minként lehetne az alföldi birtokosságot könyvvásárlásra ösztönözni. Hát ez nem csak az alföldre, hanem az egész ország birtokosságára áll. Főúraink vagy abszolút nem vesznek könyvet, vagy pedig idegen munkákkal van tele könyvtáruk.

Ily körülmények közt, a magyar irodalom fel nem virágozhatik. Ezért nekünk kap ma az író kiadót, mert nem meri költséget venni magát a kiadó, hogy a nyakán maradjon a sok könyv. Az csak humbug, mit a könyvek lapján látunk: „X. könyvtár kiadványa!” Ezt a címet ő az árusítás elvállalása végett biggyeszté a könyv előlapjára, a nélkül, hogy egy krajczárral is járult volna a munka kiadásához.

Idő kell, míg a könyvvásárlás általánossá válik. Egyelőre a kivétel szab terén mozogjunk, melylyel bajaink segíthetnek. És ez a nyilvános könyvtárnak felállítására. Minden városnak közkönyvtárt kell felállítania. Melyik magyar város érezné meg az évi 2—300 frt ily célzati költségét. Kolozsvárt a városi könyvtár már alakul, valjon nem követhetnek a többi városok is a példát? A könyvtárnak lehet mindentit maga a levéltárnak. Mily lendületet tudna adni a

magyar irodalomnak, — pár száz városi könyvtár.

Itt van a teméntelen kasszinó. Ugyan hányak van könyvtára? . . Itt vannak fürdők, az egész országban csak kettőnek van könyvtára. Holott oly méreg drágások, hogy fürdőtulajdonosaink szánhatnának könyvtár felállítására kis összeget évenként. De a tanítézetek könyvtárát is másként kell szervezni. Ideje föl hagyni a „potya” könyvkapással, kikunyorálni azt az íróitól vagy egyesektől, — hanem rendeztessek egy a dolog, hogy kézpénzzel is vegyenek valamit.

Ime az utja annak, hogy a magyar írók szellemi termékeinek vevője akadjon. Az imént vázoltakat nem oly nehéz kivinni, csak parányi bugzság legyen az illetőkben. Minden városnak meg van a hangadó férfja, az ilyesek álljanak a mozgalom élére.

Micsoda nagy dolog, a városi gyűléseken megtenni a városi könyvtár felállítására szóló indítványt? Micsoda nagy elhatározás kell ahoz, hogy valamelyik kasszinó tag — könyvtár berendezését indítványozza? Micsoda skrupulózuskodás kell ahoz, hogy fürdőigazgatóságaink belássák, miszerint könyvtár teremteléssel a közönség szórakozását mozdítják elő?

Éppen azért, mert nem nehéz ezt megvalósítani, kötelessége a hazai sajtónak az ügyet napirenden tartani és addig venni a harangot, míg az ige testé válik. A magyar sajtó bizonynyal meg is teszi kötelességét, s a második ezer évre úgy lépünk be, miszerint a nagy átalakulás e téren be fog következni. Nincs oly közhasznú hazai ügy,

minek dajkája ne a sajtó lett volna, ennek is hű ápolója lesz — mert a magyar irodalom értéke kívánja ezt.

Ürmössy Lajos.

Az Agáta férje.

— Mos Craiktól. —

Angol fordítás.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

III.

(Folytatás.)

(10)

— Édesem, az egész egy dióhéjban van. Oh mennyire örülök, hogy ily nyugodtan veszed. Így talán lehet, hogy az egész csak tévedés a mi a te mindenki iránt tanusított barátságos modorodból eredt. És mondtam neki, hogy az és mondtam neki, hogy bátran és minden aggály nélkül meglátogathat és felesleges attól félni, hogy te —

— Hogy én szerelmes vagyok bele? — tehát attól félt? És ezt tudtad véled? Valóban nagy szívességg volt tőle! És Harper őrnagynak lekötöleztette vagyok.

— Na, na — már ismét indulatba jössz. Oh, bár türelmes tudnál lenni.

— Türelmes — midőn az az egyedüli ember a kit barátomnak hittem, izultál! midőn nincs sem atyám, sem fivérem, nincs senkim — senkim —

Elhallgatott, a torka összeszorult, fuldoklott, de hasztalan erőlködött; végre fészkezetlenül sírásba tört ki.

— Agáta itt vagyok én, reám mindig számíthatsz, reám és a férjemre! — kiáltá Emma, — a leány nyakára borulva és vele sírva.

De a büszke leány hamar visszafordította a könnyeit és ismét azt lett, a ki volt, De

csákkal, dr. Liebermannal és dr. Hubayval óvatosan levette a kötést a sérült csombról, a mely a körülményekhez képest semmiféle nevezetesebb elváltozást nem mutatott. A lövés csatorna mind a két nyílása tiszta, s igen természetes, hogy bőséges vérálfutások vannak, a melyek megfelelnek a szétromcsolt véredények topográfiai fekvésének.

A sebnek megmosása után a kutaszólásra került a sor. A kuta törött csonttrészekre és szilánkokra kutat, úgy hogy Janny tanár „szükségnek találta a szétromcsolt csonttrészek eltávolítását.

Erre megkezdődött a tulajdonképeni operáció, a mely másfél óráig tartott. A meglehetősen fájdalmas és hosszadalmas műtét alatt az ifjú főherceg, a kit nem altattak el, oly heroikusan viselkedett, hogy még az orvosokat is bámulatba ejtette vele. Jőfőrmán meg sem sziszent azalatt, míg dr. Jenny alkalmas fogókkal rendkívül ügyesen kiszedegette a sebből az apró csontdarabokat, szám szerint tizennégyet.

Azután újra antiszeptikus rendes kötést tettek a sebre s az egész csombot úgynevezett feszítő-kötésbe helyezték. Az operáció után a főherceg kissé elszunnyadt.

A sebesült atyja és édes anyja az operáció alatt a mellékszobában tartózkodott.

A sérülés az orvosok véleménye szerint életveszélyes is lehet, mert könnyen vérmérgezés állhat be. A lábat amputálni azonban semmiesetre sem fogják, mert a sebesülés nagyon magasan történt, csaknem a jobb lágyéknál.

A főherceg gyógyulása 5—6 hónapot is igénybe vehet. A legjobb esetben attól tartanak az orvosok, hogy a főhercegnek gyógyulása után a jobb lába rövidebb lesz, mint a bal. Lehet, hogy azután műlátat fog kapni, ha a csontok nem forrnak többé össze.

A delután a sebesült teljesen önkívületi (soporozus) állapotban töltötte. Este 8 órakor magához tért, de nagyon nyugtalan volt.

Édes anyja, ki már teljesen ki van merülve, egy pillanattal sem távozott beteggyáma mellől. József főherceg maga is nagyon nyugtalan fia miatt.

— Inkább engem ért volna a csapás, — mondá ma a főherceg a kezelő orvosoknak.

Az operáció után beállott a sebláz és az a delután folyamán 40 $\frac{1}{2}$ fokra emelkedett, ámbar később ismét csökkent.

Vacsora előtt a főherceg tejet, cognakot és pezsgőt ivott, vacsorára pedig paradicsomos csirkét evett, a mi nagyon ízlett neki. Este 9 órakor a hőfok csökkent, még pedig 38 és félre. Ez némi reményt nyújt az orvosoknak, hogy az egész betegség lefolyása nem lesz nagyobb komplikációkkal összekötve. Annyi bizonyos, hogy a főherceg katonai szolgálatokat többé nem tehet.

Az éjszaka folyamán a főherceg kissé nyugodtabb volt. A kötést az orvosok már nem igen bolygatták, ámbar Rapcsák dr. minden félórán megtekintette a beteget.

József Ágost főherceg és neje Augustia főhercegnő társalkodójával együtt ma szintén megérkezett a beteg látogatására és este már ismét elutaztak. József főherceg ma d. u. 2 órakor Álesuthra utazott, de csak rövid ideig marad ott s aztán ismét feljön beteg fia látogatására.

Az elrugott alap.

Hanyatló századunk utolsó tizede csakugyan oly vívmányokkal dicsekedhetik, melyekkel egyike sem birt a lefolyt évtizedeknek.

Népek gyilkolására újabbnál-újabb a tökéletességet megközelíteni akaró fegyvereket találnak föl, melyekért a nép utolsó falatját veszik ki a szájából, hogy összehozzák az új fegyverekre szükséges milliókat.

Az amerikai Egyesült-Államokban vilálamosság segélyével végzik ki a gonosztevőket. Hát nem óriási vívmány ez is?

Van azonban még sokkal nagyobb vívmánya a század utolsó tizedének.

A börtönök és bonczoió-aszaltok soha sem voltak úgy telve, mint most, midőn a nyomorba kergetett szegény ember azért is elkövet kihágást, vétséget, ha nem büntény, hogy hetekre, hónapokra ellátást nyerjen a fogházban vagy a börtönben.

De az öngyilkosok száma sem megvételendő. A bonczoió-aszaltok sohasem voltak oly dusan ellátva, mint most, mert az öngyilkosok közül a balesetek áldozatai is szaporítják az anyagok számát.

Az építkezések lázas mohosággal folynak a főváros egész területén. Azonban ez is a hanyatló század utolsó tizedének jellege: nem tartóságra néznek, hanem a látszatra. Csak külsőség a fő, a belérték nem jó figyelembe. Valóságos taimi izlés.

Bedőlt falak, leomlott erkélyek temetik maguk alá a gyanútlanul járóelöket. A szerencsétlenség megtörtént, az áldozatokat vizsgál a bonczoió-aszalt s a társadalom napirendre tér fölötté.

A korcsmaházak, éjjeli tivornya helyiségek telve a nap és éj minden szakában. A tenplomokat azonban messziről kerüli a nép, mert nem istennek szolgál, hanem a mamont imádja.

A hírlapok napról-napra telve a bűntettek, szerelmi drámák, öngyilkosságok részletes leírásával, mintha csak az lenne hivatásuk, hogy felköltsék olvasók fantáziáját és hasonló cselekedetre buzdítsák.

Ezért látunk egymáshoz hasonló bünteteket, öngyilkossági eseteket, bizonyos időközben újra felmerülni.

Ez a veszélye a szenzációs közleményeknek. De mikor a közönség hajhászja az ideg-rázó, szenzációs leírásokat!

Az is jellemző sajátosság hanyatló századunk utolsó évtizedének, hogy alkotmányos életünk huszonhetedik évében erőszak váltja fel a jogot, éppen úgy mint valamikor az önkényuralom idejében.

Beteg a társadalom, nemcsak nálunk, hanem a földtekén mindenütt, mert elrugta láb alul az . . . erkölcsi alapot.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 6.

— **A király lakása.** A 87-ki látogatás alkalmával ő felsége lakása szintén a Bánffy-palota volt, mely Erdélynek legrészesebb és legnagyobb főúri palotája. Bánffy György erdélyi kormányzó építette a múlt század közepe táján. A palota tiszta renaissance stílusban faragott kőből épült, homlokzatán nagy osz-

lopos balkonnal, melynek fedelén kőből kifaragva a Bánffyak címere áll (Griff madár karddal). Jobbra és balra tőle az egész palota hosszában a fedelen faragott mythologiai alakok vannak kőből. Az emeletnek, melyet most is a király foglal el 16 ablaka néz a fötérre. A földpész, mely oszlopokon nyugvó kapuközéből felvezet a kapu közepén két felé vezet fel az emeletre s e két földpész, az emeleten, egy tágas vas korlátal ellátott előcsarnokba ismét összefűződik, hogy a távozó és érkező küldöttség külön lépésközlön közlekedhetnek. Az előcsarnokból egy kisebb terembe lépünk, mely terem alkalmasint most is, mint 87-ben a tisztelgők váró-terme lesz. E terem feltűnő szép butorokkal van ellátva.

A palota a br. Bánffy Albert által alapított Szilágy-Nagyfalusi majorátushoz tartozik. — Birtokosa 87-ben br. Bánffy Gyurka volt, most ifj. Bánffy Albert. Az új tulajdonosa a palotát kiülről egészen átalakította, belül legnagyobb részt úgy maradt, mint volt a 87-iki látogatás alkalmával. — Egyik legszebb szobája a palotának a nagy ebédlő, hol 60—80 emberre van hely. E terem faragványok és a Bánffy család számos őseinek olajba festett képei díszítik.

A váró-teremből balra egy nagy fehér terembe lépünk, mely a palota homlokzatának közepét foglalja el s körülbelül 250 embert képes befogadni. Ebben a teremben fogadtott 87-ben a király és akkor egy remek velencei csillár és Mária Terézia életnagyságu olajfestményű képe, melyet ő a palota akkori tulajdonosának Bánffy Dénesnek ajándékozott. E teremből az oszlopos balkonnra jutni, honnan az egész főter belátható, s melynek falán fehér márványtábla jelzi, hogy e palotának Ferencz császár is vendége volt. A főteremből a király akkori dolgozó szobájába és hálószobájába jutni.

Most is ilyen lesz az elrendezés, figyelembe véve természetesen, hogy most ő Felsége csak egy délelőttöt időzik Kolozsvárt, de reméljük, hogy e rövid időzése is kellemes lesz.

— **A királyi váró-terem** építése pár nap óta folyik. E díszes kis pavillon gyorsan elkészül; mert könnyen összerakható részekből áll. Ugyancsak e pavillon már több hasonló alkalommal szolgált, — s a hadgyakorlatok után B. Hunyadról is el fogják szállítani.

— **A nagy hadgyakorlaton** Bánffy-Hunyadon a beszállásokról a következők értesítést kaptunk. — A király és főbb kísérei a Barsay kastélyban lesznek. József főherceg és br. Vécsey főudvarmester Gyarmathy Zsigmondnál, br. Fehérvári honvédelmi min. és Perczel belügyminiszter a Héjas-féle házban, br. Jósika miniszter Kovács alerldősnél, Kropács tábornok Fränkelnél, Klauá és a király főorvosa Koleszárnál, Botta Ignácz Királynál, Bély főispán Királyi Józsefnél, Gyarmathy alispán öv. Gaszternénél.

— **Színház.** Az „Utazás a föld körül 80 nap alatt” című látványosságot elevenített fel tegnap, nem a darab kedvéért, hanem az itt tartózkodó állatsereglet elefant-ak produkálásáért a színházban.

Midőn Verne Gyula ezt a regényét a 70-es években megírta, világszerte igyekeztek azt színpadra hozni. Legelőször a németek

írtak belőle színpadi szöveget. A Budapesten még akkor létező német színház igazgatója előadásra szintén megszerezte ezt a szöveget, de a díszletek még nem voltak készen. — Rákosi Jenő, a népszínház akkori igazgatója, szintén előadatni kívánta ezt a darabot, s hamarosan megindította a díszleteket. — Azonban a német szöveget megfordítás végett semmiképen sem bírta megszerezni. A német színház igazgatójának tehát volt szövege díszletek nélkül, Rákosi Jenőnek meg birtokában voltak a díszletek szöveg nélkül. Rákosi úgy segített a bajon, hogy fölkérte Csepreghy Ferencet, írjon neki a megírt díszletekhez Verne regényéből egy szindarabot. Az ezermester Csepreghy pár nap alatt elkészült a regény dramatizálásával, s ez oly kitűnően sikerült, hogy a német színház igazgatója — a darab bukásától félve — nem merte a saját meglévő szövege szerint előadatni a darabot, hanem a Csepreghy szövegét fordította németre. S tényleg e szindarab Csepreghy látványos színművei között a legkellemesebb, mely a Verne regényénél is sokkal többet ér költőiség tekintetében.

A múlt év tavaszán — gyönyörű díszletekkel — Kolozsvárt is előadták ezt a látványosságot vagy tiszser egymásután. A díszleteket egy ügyes német technikus készítette hozzá, ki azokkal a könnyen kezelhető díszletekkel körutat tett. A kolozsvári közönség azt hitte, — s ezen hiedelem felköltésében a színház igazgatóságának van része — hogy most is azokkal a díszletekkel fog színi ke-
rülni a darab.

De nagyon csalódott, mert a darab leg-
szebb látványosságai elmaradtak, s a mi díszítést láttunk, az közönséges tákolmány volt. Hirdetve volt a színpadon a hajó elutódése is, a mi szép látvány volt a múlt évi előadások, de bizony elmaradt az, mint sok minden egyéb. S e szerint a közönséget jó részben felültették.

Az előadás is sokkalta gyengébb volt, mint az akkori, s az összehasonlító előtt szomorú bizonyossággal szolgálhatott annak, hogy alig másfél év alatt mennyit hanyatlott színházunk ereje. A szereplők közül egyedül Hegedűs (Fix) állta meg helyét. Góth (Fogg) sehoggy sem pótolta Gaal Gyulát, Vendrei (Paszpartu) Főriszt, Horváth Paula (Nanette) Gerő Linát stb. A szerepeket semigen tudták s az egész előadás nagyon meglát-
szott, hogy csak szükségből rántották elő.

A megfelelő díszletek s az egyöntetű előadás hiányát az elefant-produkcióival akarták kárpótolni a közönséget. Hát hiszen ezen elefanttól nagy tanulékonyaságra valló mutatónyokat láttunk az este. De hát ezt az elefantot hasonló gimnásztikáival az állatseregletben is meg lehet látni a nyakára a derek állatnak Vendrei és Horváth Paula; s mindenesetre különös jelenség, hogy a rendszerint üres színház egy elefant föllepje tölti meg. A darabot ma ismétlik.

— **Matskási Ferencz** az erdélyi köz élet régi ismert alakja mint résztvevő halljuk vesélyesen beteg.

— **Dr. Genersich Antal** a kolozsvári egyetemnek volt jeles orvos tanára, tegnap este utazott el Kolozsvárról Budapestre a 6 órai vonattal. A vasutnál megjelentek nagyszámú hallgatói, az egyetemi tanárok közül pedig dr. Abt, Szamosi és Koch. A jeles tanár elérkezéskor vett búcsút tőlük.

— **Esküvő.** Dr. Kenyeres Balázs, kolozsvári egyetemi orvoskar tanár, Budapesten a belvárosi plébánia templomban tegnap vezette oltárhoz Vastagh Szeffin kisasszonyt, Vastagh György kiváló arcképfestőnek leányát. A vőfély-tisztet a menyasszony két bátyja Vastagh Géza a jeles állatfőstő és Vastagh György a szenális szobrász viselte. Nyoszolónagy Nagy Ibolyka, a nemzeti színház bájos művésznője volt, kit szintén rokoni kötelek fűz a Vastagh-családhoz. Az eskető pap is a rokonságból került ki, amelyben Varga Ferencz szegedi esperes-plébános adta össze az ifjú párt.

— **Meghívó.** Az erdélyi gazdasági egy-
lett állattállítási és tenyésztési szakoktatási 1895 szeptember 12-én (csütörtökön) délelőtti 10 órakor ültést tart az egyesület hivatali helyiségében Kolozsvárt, 1895. szeptember hó 6-án. Az elnökség.

— **Meghívó.** Az erdélyi gazdasági egy-
lett igazgató választásának 1895. szeptember hó 10-én (kedden) d. e. 10 órakor ültést tart az egyesületi hivatali helyiségében belkőpé-
utca 11. sz.), urakat van szerencsénk meg-
hívni. Kolozsvárt, 1895. szeptember hó 5. Az elnökség.

— **Fővétel** a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetbe az 1895—96-ik tanévre. 1. A beírás ideje október hó 1—8-ig tart. 2. Rendes hallgatók felvételnek azok, a kik leg-
alább hat gym. osztályt, vagy hat real osz-
tályt, vagy kereskedelmi akadémiát (felsőbb ke-
reskedelmi iskolát) végeztek, vagy a polgári is-
kola VI. osztályát általános „jó” osztállyal
végeztek. A kik gym. érettségi vizsgát tettek,
vagy keres. akadémiát az ott szokásos éret-
ségi vizsgával végeztek és valamely rendezett
egyetemen legalább 3 éven át kitűnően gyakor-

latot tudnak felmutatni, az első tanév hallga-
tásától való fölmentésért a földmívelésügyi
magyar kir. miniszteriumhoz folyamodhatnak.
3. Vendég hallgatók felvételnek egyes tantá-
ryak hallgatására; nagykoru férfiak, főiskolák
hallgatói. 4. A felvételhez megkívánatik még
ép egészséges test alkát és a himlőoltási igaz-
olása, betöltött 16 éves kor és szülői vagy gyámi
beleegyezés az intézetbe való belépésre és biz-
tosítás, hogy a hallgatók ittlétük alatt a szük-
séges költséggel állnak. 5. Tandíj félvélenként
10 forint. Olvasókori díj félvélenként 2 frt. Se-
gélyegyleti díj félvélenként 50 kr. Biztosítási
díj 5 frt. Kerti eszközök díja 4 frt. Vendég
hallgatók tandíja félvélenként és tantérgyánként
4 frt. 6. Az intézeti konviktusban az állami
osztályjait valamint a fizetéses helyek már be-
töltve vannak. Az igazgatóság.

— **Egy szegény asszony**, kinek szol-
gálni kell mennie, de otthon két 8 éves
felül nevelten gyermek van, ezeket örök-
adná ighalmas jövedelmek. Czimét a szerkesz-
tőségben feljegyeztük.

— **Uj igazgató** A kultuszminiszter
dr. Mártonfi Lajost, a szamosújvári állami
főgimnáziumnak az igazgatói teendőket meg-
bíztott rendes tanárá, ugyanezen középiskola
igazgatójává nevezte ki.

— **Megválasztott anyaköny-
vi kerületbeosztás.** A belügyminiszter
mint a hivatalos lap tegnapi száma közli
— Fogaras vármegyének állami anyakönyvi
kerületeknek történt beosztását megválasz-
totta annyiban, a menyiben a sárkaicai anya-
könyvi kerület székhelyét Sárkaicáról Ohá-
bára helyezte át.

— **A király a kisczell Ság he-
gyen.** A napok óta Kisczell és környékén
időző vezérkari tiszték a kisczelli lovassági
gyakorlatok pompás terepén, hol 18 huszá-
ezred fog szemközt nézni az általános atak-
nál, már most kizemelték egy emelkedett
ponto, a honnan a király minden oldalra
elláthat. Ez pedig a sági hegy, hol oly meg-
figyelő állást fognak ápitni, mely egyuttal
a nagy vezérkar céljaira is fog szolgálni; a
rögöntött telefont és táviratkészüléket, a
melyet a burghól levelezéssel néhány legénye
a vasuti s táviradvezetnek fog felállítani, a
melyeken az összpontosított csapatok fogják
jelentéseiket tenni, szintén ott helyezik el.

— **Kinevezések a belügymi-
niszteriumban.** A király — mint a hi-
vatalos lap mai száma közli — a belügymi-
niszteriumban Fischer József, miniszteri
titkári czimmet és jelleggel felruházott mi-
niszteri segédtitkárt és dr. Lukács György
miniszteri segédtitkárt miniszteri titkárok-
ká nevezte ki, továbbá dr. Kégl Imre és dr.
Némethy Károly miniszteri segédtitkárok-
nak a miniszteri titkári, dr. Samassa Adolf
miniszteri segédfogalmazónak pedig a minis-
teri fogalmazói czimet és jellegét adomá-
nyozta.

— **A király Bécsben.** A király a
kapitzi hadgyakorlatokról szerdán este 9 óra
10 perczkor érkezett vissza Bécsben és a
pályaudvartól egyenesen Schönbrunnba hajtá-
tattott. A király vasárnap maradt Bécsben;
vasárnap este 6 óra 5 perczkor udvari kö-
lönvonaton Stettinbe utazik a király, a hon-
nan csak a jövő pénteken tér vissza s azu-
tán 17-éig Bécsben marad.

— **A beteg trónörökös.** Ferencz
Ferdinánd kir. herceg — mint már megír-
tuk — septe. végéig maradt a Mendelhágn.
A beteg prezuntív trónörökös, mint most
egy bozeni távirat jelenti, szeptember 10-én
meglátogatta Károly Lajos kir. herceget és
felesége Mária Terézia kir. hercegné, leá-
nyukkal Erzsébet kir. hercegnővel.

— **Szedán után.** Németország lap-
jai most nem tesznek egyebet, mint föhíde-
zik a nagy napok emlékeit. Tegnapelőtt volt 25-
dik évfordulója annak, hogy a Napoleon el-
fogatásának híre Párisba érkezett. Másnap
kikiáltották a köztársaságot, s immár 25 esz-
tendeje nemcsak a német győzelmeknek, ha-
nem annak is, hogy a francia köztársaság
erőben, hatalomban főnnáll. Alkalmosszerűen
tartjuk, hogy Jules Simon könyvéből (a ki
maga is részese volt a dolog fordulatainak) a
köztársaság kikiáltását megelőző eseményeket
röviden ismételjük. Aug. 26-án Thiers belé-
pett a védelmi bizottságba, s ott teljes ere-
jével ellenazta azt a tervet, hogy a chalonsi
hadserget északra vigyék. Minden haderőt
Páris előtt alkát összpontosítani, a döntő ü-
tközetre. Sept. 2-án este a bizottság ismét
ülést tartott, a melyben megint a föntebbi
témáról folyt az értekezlet, nagyon hevesen.
Már éjfélután egy órára járt az idő és Thiers
újabb beszédebe akart kezdeni, mikor Dávid
Jérôme báró odahajolt hozzá, s fölébe sugta:
Kérem, vigyázzon abba az egészét, később me-
gmondom, hogy miért. Thiers megfogadta a
tanácsot, leült, s az értekezletnek vége lett.
Távozáskor azt mondta neki a báró: A császár
el van fogva, Mach Mahon halálos sebet
kapott. A miniszterektől értesült e hírről, a
kik ismét Brüsszelen keresztül kapták. Az
nap delután minisztertanács volt, s megérke-
zett Napoleonnak saját sürgőnye: „A hadse-
reg megveretett és fogoly. Magam is fogoly
vagyok. Napoleon.” Párisban septe. 2-án eb-
ből még semmit sem tudtak, csak annyit,
hogy „ott lent” vereseknek. Csak septe. 3-án
érkezett meg a katasztrófa híre, s futó tűzként
terjedt el. Ép ez nap nyíltta a császárné maga-
hoz Thiers, kérve őt, hogy vegye át a kormányt.
Thiers vonakodott. Mikor d. u. a törvényhozó
testületbe ment, Jules Favre, Picard és Jules
Simon republikánusok is kérték, hogy lépjen a
kormány élére meg lévén győződve, hogy a császár-
ság alaposan megbukott. Thiers nem engedett. D.
u. 13-án érkezt meg a törvényhozó

azt. Csak hogy a szavai valamiképpen azt a
benyomást tettek reám, hogy ő attól félt —
a mitől én oly régóta féltém. Mert, tudod
Agáta, én mindig mondtam neked, hogy Har-
per órnagy egy megrögzött agglegény — és
sokkal idősebb, mint, hogy állapotát megvál-
toztatná. De különben is, oly sok asszony
volt szerelmes belé.

— Elszámlálja azoknak a nevét egyröl-
egyig az ujjain, és hajfűrtjüket a kabátjára
akasztja, az Indiánok szokása szerint, a hogy
Harper Náthánél beszélte volt nekünk? —
Szegény Náthánél!

— És igazoltat hangulatában ez ifjú „jó-
ságos” halvány arca, mint a nyugalom vi-
ziója tünt fel előtte. És a Náthánél testvé-
rét, az ő egykor tisztelt barátját megszűnt
oly keserű gunyval illetni.

— Nekem nem tetszik az, hogy te az
órnagyot így csufoled, — mondá Emma ko-
molyan; mi mindnyájan ósmérjük az ő kis
gyengeségeit, de ő azért még is kitűnő em-
ber, és az én férjem szereti. És az nem olyan
nagyon csudálatos, ha olyan asszonnyal a
milyen én vagyok, bizalmasan beszél. És éde-
sem, a te érdekében — a te javadért tör-
tént. Én tudom, hogy egész egyenesen meg-
kérdem tőle, hogy gondol-e arra, hogy
kéged elvegyen? — De ő a fejét rázta, és
azt mondta — „Nem, az teljes lehetetlen!”

— Valóban, teljes lehetetlen, — mondá
Agáta, és búska ajkai idegesen vonaglottak.
És ha ismét megtisztel a bizalmával, meg-
mondhatod neki, hogy Bowen Agáta soha
sem tudta meg, hogy mi az „szerelmesnek
lenni” — bárkibe. Valamint azt is, hogy ha
ő volna a földön az egyedüli férfi, meg sem
lenne szerelmes bele, és Harper Frigyes órnagy-
nak nem leend a felesége soha.

— És most édes Emmám, menjünk le villás-
reggelizni.

— És mintán Emma megölelte és csókolta

a barátját, azon való őszinte örömben, hogy
az Agáta szíve egészen szabad, és kész arra,
hogy egy „okos házasságot” csináljon, le is
mentek volna, de a lépésön egy postán ér-
kezett levél megállította őket.

— Egy idegen kézirat — jegyzé meg
Bowen kisasszony könnyedén. Emma, menj le,
majd én is utánad megyek, ha elolvastam a
levelet.

De Agáta nem olvasta el. Ledobta azt
a padozatra és miután beázta az ajtót, rend-
kívüli izgathottsággal járt le s fel a kis sz-
obájában.

— Örülök, hogy nem szerettem őt —
hálát adok az Istennek, hogy nem szerettem
ő — mormogá koronként. De azt tehettem
volna, mert ő oly jó, oly szives volt hozzám
és én oly fiatal vagyok és oly egyedül állok
— nincs senkim, a ki gondolna velem —
senkim — senkim!

— Hát a fiatal Northen? — villant át
az agyán, de ennek a lehetősége felett gu-
nyosan nevetett. Minő szerelem lehetne egy
üres fejű bolondban?

— Bolondokon kívül soha sem voltak
mások szerelmesek belém! Oh, ha egy becst-
letes, egy nemes érzésű férfi szeretne és férj-
hez mehetnék és megszabadulhatnám ez el-
hagyottságtól, e megvertetés méltó, számító
házasság csináló emberektől, a kik rólam és
az érzelmeimről kimélet nélkül beszélnek és
terveket gyártanak és egyik háztól a másik-
hoz hordják rólam a híreket. Ez borzasztó!
De nem sírok! nem, nem akarok sírni!

A szemeit égető könnyeket felszárította
és gépiesen vette fel a levelet; de midőn
eszébe jutott, hogy mily hosszasan maradt
fenn és hogy ez idő alatt Emma, az ő ese-
vegni szerető hajlamával valószínűleg minden
dolgát elmondta a Ianson-család előtt, hirtel-
len a zsebébe tette a levelet olvasatlanul és
lelent az asztalra.

Es csak késő este, midőn a tükör előtt
ülve, a hosszú haját kefélte és a tikörben a
Pawnee arcát nézte — szegény arc, most
barnabbnak és rutabbnak látszott, mint va-
laha — jutott eszébe — a zsebében levő
levél.

— Talán szórakoztat és nyújt valamit
a mi felett gondolkozom — mondá sóhajtva;
és a haját a fülei mögé hátra simitva a gyer-
tyát közelebb huzta és olvasni kezdett.

A bevezetés kissé szokatlan volt.

„Ha valaki eszölött egy hónappal azt
mondta volna nekem, hogy én ezt a levelet
fogom írni, én azt lehetetlennek hittem vol-
na. De a mi életünkben sok különös dolgok
történnék — olyan dolgok, a melyek felett
nincs hatalmunk; egy olyan ösztön és hata-
lom által sodortatunk, mely leggyakrabban a
saját javunkra szolgál.

„Egyedül csak az a szándék hozott An-
gliába, hogy a családomat lássam és az irán-
tuk való szeretetnél erősebb érzés nem volt a
szivemben. Olyan magányos életet élve, a
milyent Brian bátyám folytat, kevés nyóvel
találkoztam és mindezeideig egy nőt sem sze-
rettem.

„Lehet, hogy kegyed finnak gondol és
valóban hallottam, midőn egyszer annak ne-
vezett; de férfi vagyok — és olyan szívvél,
mely telve egy férfi szenvedélyes és erős ér-
zelmeivel. És az első pillanattól kezdve, hogy
a maga arcát megláttam, magát e szívből
forogtam.”

„Ennek éppen három hete, de lehetne
három esztendeje — oly jól ismerem magát.
Folytonosan figyelemmel kísérem jellemének
minden vonását, — lelkeinek minden gondo-
latát ismerem. És más emberektől történetek
nek minden részét, — életének mindennapi
cselekedetét megtudtam.

(Folyt. köv.)

testület tlése. A miniszterelnök, Palikao gr. sok frázissal körülírta a dolog, hogy a francia seregnek Meziérestől és Szedántól vissza kellett vonulnia, sőt egy része át is ment a belga határon s ily körülmények közt nem lehet remélni, hogy Mac Mahon és Bazaine hadseregei egyesülhessenek. (Mintha már akkor nem lett volna elfogva Mac-Mahon az egész seregével együtt!) Komolyabb hírekről, mint pl. Mac-Mahon megsebesülése — mondá Palikao — a kormányban nincs tudomása s „nem is akarja ok nélkül megremélni a lakosságot”. Fölállott Jules Favre s azt kérdezte: „Hol a császár? Összekötöttében áll-e még miniszterével? Ad-e nekik utasításokat?” A hadügy-miniszter azt válaszolta: nem. Erre Jules Favre konstatálta, hogy nincs kormány. A törvényhozó testület másnapra, szeptember 4-re, gyűlést hirdetett s ezzel kiadta kezéből az események vezetését. A gyűlésen kiküldötték a köztársaságot, örökre trónvesztettnek nyilvánítván a Bonaparte-házat.

— **III. Sándor Bosznia annektálásáról.** Az újvidék „Branik” ismerteti a belgrádi liberális párti „Srpszka Zastava”-nak egy cikkelyét, a mely nagyon melegen ajánlja az orosz kultúrát Szerbiában s neki zmul Ausztria-Magyarországnak, mint Szerbia természetes ellenségének. Majd ráter az okkupált tartományok sorsára s megnyitja a szerbektől erre vonatkozólag, mert III. Sándor orosz császár megmondta egy ízben Risztics János volt regénnek a mikor szóba került Bosznia esetleges végleges annektálása: „Ez soha sem fog megtörténni! Bécsben ezt igen jól tudják; felépésük igen fatálisan végződik!”

— **Milán király számlái.** Milán király az utóbbi időben Luzernben is tartózkodott s ott, mint egy berlini újság írja, rövid 6 hét alatt alatt ez ugynevezett lovascska játékon olyan sokat vesztett s barátjára, egy párisi baletáncosnőre, annyit költött, hogy most egy párisi bankkártya lépett összekötésbe, hogy pénzvárakból kiláboljon. Evégből egy millió frank kölcsönt vett fel a szerb skupstinától megszavazott 350,000 frankos évi járadékra és pedig fiának, Sándor királynak írásbeli jóváhagyásával. Mondják, hogy a kis királyt a roppant kölcsön láthatólag kissé kellenetlenné hatotta meg. De azért csendes rezignációval egyenlített ki miniszterelnökével kedves papájának és a bájos táncosnőnek nagyon felszaporodott számláit. Annak is híre jár, hogy Milán összes készpénzét pár ezer frank kivételével elköltötte.

— **Franciaország története ezer szóban.** Valamelyik amerikai hetilap néhány héttel ezelőtt jutalmat tűzött ki annak, a ki az Egyesült-Államok történetét száz szóval legjobban megírja. A párisi Figaro most ezt az eszmét felkapva, szintén pályázatot hirdetett Franciaország történetének ezer szóban való megírására, mert száz szó e célra nagyon kevésnek látszott előtte. A pályázók kéziratukat október elsejéig küldhetik be a Figaro szerkesztőségébe; a jutalmadjártszáz frank; a legelső feltételt az, hogy a mű lehetőleg teljes egész legyen.

— **Orosz légihajók kalandja.** Megemlékeztünk már arról a három orosz légihajó katonatisztről aki a múlt hónap 18-án Orosz-Lengyelország Ivanyorod nevű városában szállt fel meglepetés kalandos légi ut után Galicziában ért ismét földet. Az érdekes utazást és annak kalandjait egy varsói hírlap írja le: A felszállás augusztus 18-án d. e. 10 órakor történt. A csónakban hárman foglaltak helyet Lichacsew tőzszaki kapitány, Mernyi hadnagy és Kolomjosev főiskolai tanár. Miután a ballon jó magasra emelkedett, sűrű felhők közé került, és eleinte délnyugat, később pedig dél felé a légihajók nagy folyót vettek észre amelyet a Viszulának tartottak. Ebből azt következtették, hogy még orosz föld felett járnak. Mint-hogy azonban a további megfigyelésekből kiderült, hogy feltevésük nem helyes elhatározást, hogy leszállnak, habár még elegendő homokszálak felett rendelkeztek. A leszállás meg is történt délután öt óra husz perccor Korzenica galicziai falu mellett, nem messze a jaroslau—liubacowi vasutól. A falu népe segített a légihajóknak a ballont a földhöz erősitni azután összehajtogatni. A gróf Zamojzsky uradalom fővadásza pedig, a ki szintén jelen volt, vacsorára hívta meg őket. — Ezenközben a novoyreblyai állomás főnöke, a ki az esetről értesített, csendőroket kért maga mellé és éjjelkor megjelent a fővadász házában, a hol kinyilatkoztatta az orosz légihajóknak, hogy mindaddig kénytelen ott tartani őket, a míg ez iránt felettes hatóságától rendeletet nem kap. A légihajók ebbe bele nyugodtak. A rendelet azonban csak három nap múlva, 21-én érkezett meg, a mikor már vasutra ültek, hogy Varsóba utazzanak. A határállomáson, Granicán, a kellenetlen meglepetés érte őket, hogy az orosz vámbírói főnöke a ballonnak a határon átkészítésért nyolcezer rubert vámost követelt. Minthogy ennyi pénzük nem volt, a ballont hátrahagyták és nélküle folytatják útjukat Valsó felé.

— **Kéves az asszony.** Valóságos Eldorádó lehet a hajadonoknak, özvegyeknek és elvált asszonyoknak Nyugat-Ausztrália, melynek legújabbban fölfedezett arany mezői nagyban vonzzák a férfiakat. Röviddel ezelőtt ott egy szemrevaló asszony férje meghalt s a fiatal és korántsem vagyonos özvegynek mindama férfiak, a kik valamiféle okozati vagy egyéb összefüggésben voltak férje halálával, házassági ajánlatot tettek, nevezetesen: az orvos, a ki a beteget kezelte volna, a gyógyszerész, a ki az orvoságokat készítette, a temetkezési vállalkozó, a ki a koporsót összerakta, a pap, a ki a halotti prédikációt tartotta és végül a bírósági elnök, a ki a temetkezési engedélyt adta.

sirt. Az özvegy azonban az öt férfi közül egyiknek sem méltányolta érdemeit, hanem házi urának ajánlatára hajlott és azt boldogította kezével.

— **Egy kis helyrevigyázás.** Egy „feltétlenül megbízható” amerikai lap a következőket közli:

Tegnap számunkban szerfelet érdekes részleteket írtunk meg Barrie város egéséről és pontos jegyzékét közöltük a leégettnek is. Ma pedig a legjobb forrásból arról értesültünk, hogy tegnap közleményünk annyiban szorult egy kis helyreigazításra, hogy Barriében már évek óta nem volt tűz és hogy egy Barrie nevű város egyáltalán nem is létezik.

— **Elitelt olag izgató.** A dévai törvényszéki ülésben Herlea Jánost, a ki az ismeretes oláh memorandum per idejében izgató nyilatkozatot tartalmazó táviratot intézett az elitelt oláhokhoz — mint nekünk táviratozzák — izgatás miatt bűnösnek mondta ki és azért három havi fogságra ítélte. Hoszszu Longin Ferencz, a vádlott képviselője, fellegbezzett az ítélet ellen, ugyiszint a kir. ügyész is, a ki kevesli a reáért büntetést.

— **Hidegvér.** A hidegvér bámulatos tanujelét adta egy egri legény. Egy vendéglő előtt állodgált, a mikor egy arra vágató paraszt-fogat elgázolta. Nagy csődület verődött össze, s az érzékenyebb menékek hivatalosan zokogtak is. Az elgázolt legény, kinek fején ment át az egyik kerék, egész hidegvérrel tilt fel az ut porában s utána szólt a kocsinak:

— Hajja-e kee, ez me! ne essék más-kor, mer baj találna lennyi!

Bámulatos, hogy a sablonos ijedség és egyéb más baja sem esett a magyarba oltott angol hidegvérű legénynek.

— **Az anarkisták tábora.** A párisi Figaro hitelt érdemlő statisztikát állított össze az anarkistákról. Franciaországban a rendőrség kétezer anarkistáról tud, akik közül öt-száz francia, ezeröt-száz külföldi. Ezeknek legnagyobb részét, negyvenöt percentet, Olaszország szolgáltatja. Azután következik Svájc huszonöt percenttel, Németország és Oroszország husz-husz percenttel, Belgium és Ausztria öt-öt percenttel, Spanyolország és Bulgária két-két percenttel; a többi anarkista más kisebb országokból kerül ki. Foglalkozása nézve az öt-száz francia anarkista között van tíz percent napszamos, földmives, tíz percent csavargó és nyolcvan percent oszmiadia. A pszichológiának az a kérdése, hogy miért éppen ez a legfogékonyabb az anarkizmusra, még megoldatlan. Foglalkozás dólgaiban eszmadiák után következnek az ácsok és asztalosok, utánok a mechanikusok, lakatosok, mindegyik csoport hat percent erejéig. Nyomon követik őket a markezők, kormaszmások, cseledék négy négy percenttel, majd a takácsok, házalk, újságkiosztók, szobafestők, pékek és boltoslegények. Olaszországban szintén ez a sorrend, de ott a boltoslegények (öt percent), a szabók, nyomdászok, kovácsok, pékek, (négy percent) — Caserio, Carnot elnök gyilkosa pék volt — azután a kávéások, festők és molnások (két percent) szintén nagyobb szerepet játszanak. Oroszországban az anarkistákat, vagyis nihilistákat egészen más mesterségek és néposztályok körében találhatjuk meg. Több mint harminc percent orvosnövendék, vegyész, mérnök. Söt földbírtokosok, tőkepénzesek is csatlakoznak ott a töké és a tulajdon elkeseredett ellenségeihez. Svájcban a vésnökök járnak elül tíz percenttel, azután az óráskok (kilenc percent), az asztalosok és napszamosok nyolc percent, a csizmadiaik hat percent következnek. Németországban az arány ez; huszonöt percent szabó, tizenkét percent asztalos. Ausztriában nagyon kevés az anarkista.

IRODALOM.

Uj folyóirat Kolozvart. A kolozvári folyóiratok száma egygyel szaporodott, az állatvédők havi közlönyével, melynek legelső száma S z é c h y n é - L o r e n z - J o s e f - n e k, az Á. V. E. elnökének szerkesztésében most jelent meg Kolozvart. — Kolozvár városa ezzel megelőzte Magyarország összes városait, Budapest sem véve ki, hol az ország á. v. e. időközben nem költött füzeteit kívül az állatvédőknek szintén nincs állandó közlönye. Az „Állatok védelme” című alatt egy ilyen gazdag tartalommal, ügyes kiállításban megjelent lapnak első cikkében S z é c h y n é Lorenz Josef, az egyesület elnöke ismerteti az állatvédelem humanus célját. Azután néhány reflexió következik De Gerando Antoninától, Károly Lajos főhercegtől, s Herman Ottótól az állatok védelméről. — Közölve van a lapban Gyulai Pálnak egy csinos gyermekverse. A galamboknak Runkel Ferdinándtól úgyesen megírt családi életét adja fordításban S z é c h y n é Lorenz Josef. Több apró cikk van még a füzetben, melyek az állatok védelmére vonatkozó dolgokat ismertetik hazánkban és a külföldön.

Közölve van a lapban a kolozvári Á. V. E. pályázata valamely az állatok életéből merített rajzra, leírásra gimnáziumi és felsőbb leányiskolai növendékek számára. Az első díj Dobó Á. Ferencz ügyvéd adományából egy 10 koronás Mária-arany; a második díj Lorenz Pál adományából 6 korona; s a harmadik S z é c h y n é Lorenz Josef adományából Elpis elenának Gemma cz. regénye. A kéziratok az „Állatok védelme” szerkesztőségébe küldendők.

A lap ára egész évre mindössze 1 frt s tagoknak tagsági díj fejében ingyen jár. Előfizetések, kéziratok, tudakozódások a lap szerkesztőségéhez (Széchy-villa I. emelet) küldendők.

Szerkesztőségi üzenetek.

— Gy. S.-nek. Ő felsége szeptember 22-én érkezik Kolozvára s még az nap délen visszatartik Bánffy-Hunyadra.

T. B. Verse nem közzölhető. Nincs benne semmi tartalom s hiányzik belőle a költői csinnak minden vonása, s az egész nem egyéb, mint szavaknak rímekbe rakása.

Emancipált nő. A kolozvári, valamint a budapesti egyetemnek rendes hallgatója lehet — nő és férfi egyaránt — mindenki, a ki érettségi vizsgálatot tett. Rendkívüli hallgatója lehet valaki az egyetemnek, ha nem is tett érettségi vizsgálatot, de igazolja — ha kívánják — hogy a hallgatni szándékolt kollegiumot meg bírja érteni. Az ilyenek azonban az egyetemen vizsgálatot nem tehetnek.

Arra a kérdésre, hogy miért van nálunk, Magyarországon oly kevés nő, a ki az egyetemen diplomát szerzett, holott külföldön — főkép Amerikában és Angliában — sok diplomás ügyvéd, orvos, tanár, mérnök akad a nők között, a következőkben válaszolunk:

Ennek oka nem abban rejlik, mintha külföldön a női emancipáció eszméje elvileg is jobban ki volna fejlődve, mint nálunk. Hanem rejlik főként abban, hogy nálunk az egyetem rendes hallgatója csak egy meglehetősen nehéz vizsgálat — érettség — alapján lehet valaki. Érettségi vizsgálatot pedig nálunk igen kevés nő tesz. De rejlik legfőképpen egyetemeink szervezetében. A mi egyetemeinkben csak egyféle orvosi, ügyvédi s tanári diplomákat adnak ki; míg több külföldi egyetemen, különböző értékű diplomákat szerezhetni ugyanazon szakban. S ezek szerint könnyebb és nehezebb vizsgálatokat követelnek a jelöltől.

A mi egyetemeink diplomáinak alapján szolgáló vizsgálatok közepes mértékűek, nehezezs tekintetében, de mégis akkora munkát és szellemi erőt követelnek a jelöltől, a mely nem a gyöngébb szervezetű nők lehetőségéhez van mérve.

Mert bár tagadni nem lehet, hogy a nők igen nagy emlékező tehetséggel szoktak birni (rendszerint fölülmulják ebben a férfiakat) s ennek alapján nagy ismeretet szerezhetnek magunknak egyes tudományterületekben, ha szorgalmuk van, miben ismételtelen rendszerint jóval fölülmulják a férfiakat. Amde a szerzett ismereteket aztán rendszerbe önteni — ez már gyenge oldala a női nem szemlencsének. Már pedig a mi egyetemeink vizsgálatain e nélkül nem lehet boldogulni. Hát ezért nincsen Magyarországon sok diplomás nő.

Különben egyetemeinknek a külföldi egyetemeknek imént rajzolt szervezetéhez való átalakítása, — nem épen a nők érdekében, hanem egyébb fontos didaktikai és társadalmi okok miatt — igen kívánatos volna. De ezt itt már nem fejtegethetjük, csak megjegyezzük, hogy ez igen-igen sok pénzbe kerülne.

— r. ly. „Szép jelenet” című közleményünk röviden mindazt elmondta a mit a b. küldött három oldalra terjedő kézírata terjedelmesen elősorolt. Ha itt — ott eltérés van azért nem homlik meg a világ béke s nem lesz nyikorgósabb az igazságszolgáltatás rozoga szekere sem. — Az annunciat a kiadó hivatalnak átadtuk.

A babona uralma.

Sötét századokra vall a népnek még mind agyában levő babonás hiedelme, mely a tudatlansággal jár egy lóban. Igen mert a selejtés rész szentül hiszen ma is a babonában és mesés dolgokat hallhatni felőle.

A ki tanulmányozta és ismeri a népeletet, fájdalom, egy cseppet sem kételkedhet állításom igaz voltában távolról sem. — Én mindazonáltal most még sem a bodzavágás, állatok tagjából kukacok kiolvasztása, — mint a nép szokta magát kifejezni, — tej elvitel, kertámaszt megfélése, lidércnyomás, ördögűzés és ezekhez hasonlókról kívánunk itt megemlékezni, hanem a meghalt ember hazajáró lelkének borzalmairól irok tódítás nélkül röviden és pedig a következőkben.

A megyében B. község gör. kath. gör. keleti buzgó lakói közül meghalt egy Stefan Horváthi nevű oláh paraszt gazda s özvegy-sége maradt az ő hitves társa és árvaság lett forrón szeretett kedves gyermekeinek a sorsa.

De azért a halál bekövetkezése után Horváthi B. községben éppen úgy mint másokat is bárhöl, szép énekszó mellett kedvesei elisrátták s a helység lakói hamarosan el is temették és azután családjának tagjai bánatos arcukról letörölgetve a lélek gyöngyeit, haza vánszorogtak a sirtekből, mert hiszen réges régen meg van mondva, hogy az élők az élőkkel s a halottak a halottakkal maradnak.

Hazaérkezvén a gyászoló család, nagyban érezte a vigasztalásnak szükségét s magához is vett módjával a bűfeletetből és bánatos beszélgetés s kevés rendezgetés után még is csak egy a hogyan megjött az est. Ekkor aztán keserűség és bágyadság által megtörődve Jézus nevében lefeküdt, hogy álomban egyestülve kedves halottjúnak ez árnyékvilágban elköltözött szellemével, jövőre maguknak tidulást szerezzenek vagy nyerjenek lélekben és testben.

De alig, hogy fejüket nyugalomra hajtották a keseregők, működni kezdett bennük a képzelt erő nagyban s megbicsaklott Morpheusnak minden álmosító ereje és nem tudott aludni a család tagjai közül senki sem.

Bódult álomkórban feledve és merengve találta őket a lelkek órája, mikor a kakukok óra elzengette az éjféli 12 órát. És ekkor a család csöndességét szélszűvítés s az ablaküveg kipp-kopp gyöngéd hangja zavarta meg. Mire borzongó szívvel, lélegzet visszattartással tovább figyelt egy érzelemben a gyászoló család minden tagja, mert gonoszat sejtvén, egymáshoz szólni sem mertek. Kis vártatva újra kipp-kopp hallatszott; de erre már hideg borzongás fogta el a bánatos családot, mert mindnyájan az elköltözött család-főnök kísértetképen tulvilágról visszatért lelkére gondoltak, a mely nem érez többé értők, hanem mint látszik mindnyájúnak kinzó ördögévé szegődött, ki aludni sem engedi őket.

Ilyen érzelmektől agyongyötörve és ébren virrasztva érte meg a gyászoló család a következő reggelét és estét s nem voltak különbek azok sem, melyek reakövetkeztek.

Hanem a bánatos család szenvedéseit meglegelte a Jó Isten és elküldötte az ő szabadító angyalát a helység atyai és sokat mondó jó öreg asszonyaiba, kik fényes napnál világosabban megállapították, hogy az eltemetett Stefan Horváthi lelke jár haza s úgy is lesz mindaddig, míg a parintye közbe nem veti magát.

Mit volt, mit nem volt tennie a halálos félelemben élő szegény családnak, mint azt, hogy az özvegy keresztet vetett magára és elutazott a beszélgáló pópához, és sirva panasolta a kísértés tényét s kérte segítségét menyre és földre. A pápa pedig fontoskodó arccal aggódva hallgatta végig a bánatos özvegynek hajmeresztő beszédét és mikor az érdekelt község öregei előzetesen már megállapították a borzalmas esemény eredetét és orvoslásának módját, maga a jámbor pápa rögtönösen 20 misének szolgáltatását ajánlotta, mely szerény 20 frtnál többbe sem került. De akkor legalább meg is tűnt a hazajáró lélek őket pánik félelemben tartani.

Erre aztán a szegény bánatos asszony lehorgasztott fejével haza sandalt, eladta a kajla tehenet s a 20 frt misepénzt elvitte a bölcs tanácsu lelki atyának és átadta neki, hogy mondja a miséket. A pápa pedig pontosan eleget tett kötelességének, mert átvette a 20 frtot s a miséket legarált és a meghalt lelke sem járt haza többé. S a végén és a hosszán egy kajla tehenél több vagy kevesebb, de legalább a gyászoló család sem bánatában, sem örömben nincs zavarva és félelem nélkül éli világát s annak idején alszik, mint a bunda.

Lám mennyire viheti egy hivatalát élelmesen felfogni tudó lelkész a kor fejlődését.

Hanem erre is el lehet mondani lám: Oh népevelés, jöjjön el a te országod! És most zárószóul még csak azt mondom, hogy ez nem vers, de igaz.

Déva, 1895. június 12-én.

Árgirus.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

László főherceg meghalt.

Budapest, aug. 6.

József főhercegnek fia, a vadászaton megsebesült László főherceg meghalt.

Tegnap este sebláza erősen súlyosodott.

Édes anyja, Klotild főhercegnő éjfélig virrasztott ágya mellett.

Ekkor csak pár órára távozott s már reggeli öt órakor ismét megjelent fia mellett.

A beteg főherceg fájdalmasan tekintett anyjára i r t ó z a t o s s z e n v e d é s e k k ö z e p e t t e.

Az orvosok konyakot itattak véle, a mi már csak arra szolgált, hogy a főherceg életét pár perccel meghosszabbítsa.

Az orvosok u. i. rövid tanácskozás után kénytelenek voltak konstatálni, hogy a főherceg élete nem menthető meg.

Dél előtt hét órakor Fehérvár és Perczel miniszterek és Gromon államtitkár keresték fel a haldokló főherceget.

Kilenc órakor feladták a főhercegnek a halotti szentéseket.

Ezután a főherceg elvesztette eszméletét.

A főherceg halála d. e. 3/4 11 órakor következett be s iró édes anyjának, Klotild főhercegnőnek karjai között.

A orvosok véleménye szerint a főherceg élete főként azért nem volt megmenthető, mert a golyó sok posztó darabot vitt a sebbe, a mi vérmérgezést idézett elő.

A halál híre a fő- és székvárosban rögtön elterjedt s óriási szénzácziót keltett.

Budapest épületei telve vannak gyászlobogókkal.

Meggyilkolt belügyminiszeri titkár.

Budapest, szept. 6.

Fischer József belügyminiszeri titkár ma reggel a főváros határában lévő hidegkuti erdőben meggyilkolva és kirabolva találtak.

A rendőrség és a belügyminiszerium kiküldötte a vizsgáló bizottságot.

Ujabb merénylet Rothschild ellen.

Budapest, szept. 6.

Párisban tegnap délután három órakor egy szegényesen öltözött ember bádagszelenczét dobott a Rothschild-bankház elé. Gyorsan elisietett, de utána rohantak és elfogták, anarchistának mondotta magát, s reményli, hogy másoknak több szerencséjük lesz a merénylettel.

Az el nem sült bombát megvizsgálásra Girard vegyésznek adták át. A tettes valószínűleg borbély-legény.

A király Budweisban.

Budapest, szept. 6.

A prágai hivatalos lap közli, hogy ő Felsége Budweis város és lakosságát legfelsőbb köszönetével tüntette ki. Nagy elismeréssel szolt a szívélyes fogadtatás felett, — melyben a város nemcsak hazafiasságát, de a dynastiához való hűségét is nyilvánította.

Szerencsétlenség Kielben.

Budapest, szept. 6.

Kielből jelentik, hogy a tengerészeti hadgyakorlatoknál egy gig elsüllyed. Négy hajóselegény a tengerbe fult.

Wlассics diszpolgár.

Budapest, szept. 6.

Zalaegerszeg városa tudvalevőleg Wlассics miniszter diszpolgárát választotta. Svas-tics főispán vezetése alatt ma tisztelgett a miniszternél egy küldöttség, mely a diszpolgári oklevelet átadta. A miniszter melegen megköszönte a kitüntetést.

Mehmed Ali pasa nősül.

Budapest, szept. 6.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Mehmed Ali pasa herceg, az egyiptomi khedive öcsese, legközelebb odaérkezik, és bátyjánál a bebetti kastélyban fog megszállani. Hír szerint a herceg nőt fogja venni a szultán egyik leányát.

NYILTÉR. *)

Egy jelesen érettségezett tanárjelölt az összes tantárgyak, főkép a német nyelvben alapos oktatásra vállalkozik.

Czím a kiadóhivatalban.

Megérkeztek ! !

az „Erdélyi” Nagy-Iklódi óriási görög-diny nyé k.

Kapható ifj. Gunesch Károly főszerkesztésében, Sétator utca 3 szám.

1—2

Csak néhány napig tart még

RENDES SZIDOR

— NAGY —

CSÖDTÖMEG VÉGELADÁSA,

hol féláron vásárolhatni

női divatcikkeket és férfi

kelméket.

(1—3)

H I R D E T É S E K.

Kolozsvármegye és Kolozsvár szab. kir. város főispánjától.

Sz. 1043—1895.

628. (1—1)

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Kolozsvár szab. kir. város törvényhatóságánál megüresült főjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik ezen évi 1400 frt fizetéssel javadalmazott s választás útján betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3. §-ában előirt minősítést, valamint eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat hozzám folyó hó 24-ig annyiával inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Kolozsvárt, 1895. évi szeptember hó 3-án.

Gróf Beldi Ákos,
főispán.

Sz. 7013—1895.

629. (1—1)

tűzvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a kolozsvári kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Bokor István és neje Kovács Julianna végrehajtást szenvedők elleni 800 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a Kolozsvár városi kir. járásbíró) területén levő, Kolozsvár városban fekvő és a fenti végrehajtást szenvedők tulajdonánál felvett kolozsvári 3749. sz. tjkvbeni A + 3. rsz. 1886/4., 1886/5., 1887/1. hrsz. birtokra 1440 frt becsárban, mint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi október hó 9-ik napján délelőtti 10 órakor ezen kir. törvényszék 14. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvárt, 1895. évi augusztus hó 8-ik napján.

Dr. SZENTKIRÁLYI GYULA,
kir. törvényszéki bíró.

Madame Lengyel Erzsébet,

Kolozsvár, Belközép-utca 9.

a berlini zene-conservatorium tanítványa, a német és francia nyelvből vizsgázott tanítónő,

leczeke-órákat

ad egyeseknek úgy, mint csoportoknak a zongorából, nyelvekből és az iskolai tantárgyakból.

Ugyanott 2 fiatal leány pensioba elfogadtatik.

625. (2—3)

Ullmann F.

czim- és czimer-festészeti műterme,

zászló és díszítési tárgyak gyártása,
Kolozsvárt, Úvár, Serház-utca 9. sz. (a Városi serházban.)

Ő Felsége apostoli királyunk fogadtatása alkalmából elvállal bármilyen legegyszerűbbtől a legdiszesebb és a legnagyobb igényeknek megfelelő

diszletek készítését,

ugymint:

diadal-kapuk tervezését, feállítását, ablak-, erkély díszítést, ugyszintén bármilyen méretű és minőségű zászlók, czimerek, monogrammok, „Isten hozott!” stb. stb. feliratok készítését a legjutányosabb árban és a legszebb és legizlésebb kivitelenben.

Megrendeléseket kérem mielőbb tudatni és átadni, nehogy idő rövidség miatt fennakadás történjen.

587. (5—11)

AJÁNLIJA

PÁNCZÉL IMRE

fűszer-, esemege- s elkülönített
helyiségben berendezett

„festék-üzletét”

Kolozsvárt, Hid-utca 18. sz.

Pontos kiszolgálás, tisztán kezelt árak a legelőnyösebb árak mellett!

Elárusítás nagyban és kis mértékben.

583. (6—x)

SOMLYAI MIHÁLY

üveg-, porcellán-, lámpa és háztartási eszközök raktára

Kolozsvárt, Belhid-utca 17. szám,

Ferencz és Társa fényképészek palotájában.

Ajánlja ujonnan berendezett nagy raktárát gyári árakkal,
ugymint:

ASZTALI-, TEA-, KÁVE-, MOSDÓ-KÉSZLETEK,

Cseh- és Angolország legjelesebb gyáraiból.

FATÁLCZÁK üveg-festményekkel.

Vázák, gyümölcs-tálak, bambusz-asztalok, asztal-díszek.

ÜVEG-KÉSZLETEK, DITMÁR-LÁMPÁK.

China-ezüst dísz tárgyak jótállással.

Ablak-üvegezés úgy helyben, mint vidéken.

KÉPKERETEZÉS.

Valódi Hardtmuth-kályhák és kandallók minta-raktár

Belmagyar-utca 9. sz.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve,
maradok kiváló tisztelettel

600. (5—x)

Somlyai Mihály.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

Menyasszonyi kelencyék! — Háztartási eszközök!

KÉSZ

NEMZETI LOBOGÓK

legolesőbban kaphatók

Kovács Józsefnél,

Hid-utca (Dr. Hintz-ház.)

631. (1—3)

A
Belközép-
utca 2. sz. alatt,
a Helfy-háznál lévő
GÁMÁN JÁNOS
ÖRÖKÖSE

KÖNYVNYOMDÁJA

ALAPITTATOTT 1860-BAN.

ajánlja a legujabban teljesen modern berendezést nyert és sokszorosan megnagyobbított

vállalatát.

Könyvek, folyóiratok, rovatos iverk, falragaszok,
számlák, meghívók s bármely irodai
nyomatványok

gyorsan, feltűnő csinnal és elismert
szolid árak mellett készítettetnek.

Az összes községi
nyomatványok
állandó kész-
letben!

286. (12—x)

Nemzeti lobogók

125 krajczártól 15 forintig.

díszítő lobogók

25 krajczártól 50 krajczárig.

Lobogó rudak (védő gombbal)

10 krajczártól 3 forintig.

KÉSZEN KAPHATÓ VAGY MEGRENDELHETŐ:

POSZLER ÉS TÁRSA

nagykereskedőknél,

Kolozsvárt (Hungária-szálloda alatt.)

613. (42—100)

A „BIASINI”-szállodában

KOLOZSVÁRT

Királyunk Ő Felsége itt időzése alkalmából a mai naptól kezdve szeptember 15-éig a következő árak mellett szobák 3 napra előre fizetve bérelhetők:

Első emeleti és földszinti utcai kettős szobák három ágygyal, három

napra (szept. 21., 22., 23.) 18 frt.

Első emeleti utcai szobák két ágygyal három napra 9 frt.

" " udvari " " " " " " 7 " 50 kr.

Földszinti " " egy " " " " " " 4 " 4 "

Minden külön ágy 1 frt naponta.

Megrendeléseket elfogad: a „Biasini”-szálloda
kezelőse Kolozsvárt. 611. (2—3)

Első kolozsvári hatóságilag engedélyezett

megbízó és ajánló hivatal

eladásokra és vételekre

és pedig:

házak, telkek, szőlő, földmíveléshez tartozó eszközök és gépek,
iparüzemhez tartozó kellekek és műszerek, butorok, házi eszközök
eladása és vétele; szállások kiadása és kivétele; butorozott szoba
kiadása és bérebevétele teljes ellátással vagy anélkül,
valamint minden ilyenszerű megbízást pontosan és lelkiismeretes
készséggel teljesít.

Különösen ajánlom az egyetemi ifjúság figyelmébe a szobák kivételének eszközölését.

KLEIN MIKLÓS.

Irodahelyiség: 1895. október 1-ig Főter 13. sz. alatt,
azontul Főter 25. sz. I. em. 605. (5—10)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

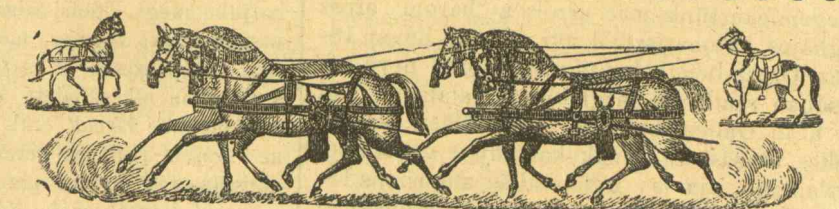
PORTLAND CEMENTET

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti
állomáshoz szállítva, a legolesőbb árban.

Kolozsvárt kapható:

SEGESVÁRY és TÁRSAI kereskedő uraknál és TESSITORI
és GURISATTI beton-vállalati cégénél. 586. (12—x)

BENYOVITS ISTVÁN

legnagyobb szijgyártó üzlete,

Kolozsvárt, Hid-utca 16. sz. (Erzsébet szállodával szemben.)

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy
a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szijgyártó üzletemben

bármilyen e szakmához tartozó tárgyak dús választékban, szabott és jutányos ár mellett kapható.

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint, rajz vagy fénykép után elvállalok, a legkülönlegesebb kívánalmat kielégítőleg, helyben vagy vidékre, a legpontosabban, kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek; ugyszintén javításokat is.

Kiváló tisztelettel

451. (9—10)

BENYOVITS ISTVÁN,
szijgyártó.

Videki megrendeléseket, ugyszintén javításokat gyorsan, pontosan és legjutányosabb árban teljesítek.

Hol lehet legjutányosabban vásárolni

női divat ruhaszöveteket, atlasz Szatineket
és Kartonokat, női- és férfi fehérneműket,
gyolcsokat és asztalneműeket,

Czipőket, férfi, nők és gyermekek számára,
posztó- és szalmakalapokat, diszmű-, rövid-
árú és gyermekjátékokat?

Kohn Lajosnál

Kolozsvárt, Belhid-utca 24. és Főter 9. sz.

A kolozsvári főtéri üzletet és a nagy-szebeni
fiók-üzletet előnyös feltételek mellett hajlandó vagyok
eladni.

401. (16—20)